

Jeg kunde i den Henseende anføre mange Udtalelser, men jeg skal ikke fremdrage saadanne som fra Jønger og andre slige Folk, fordi det kunde være, de ærede Herrer vilde mene, at der ikke kan tillægges disse Udtalelser nogen Betydning. Derimod skal jeg tillade mig at fremdrage en Udtalelse fra en Mand, som man ikke kan mistænke for at mangle folkeligt Sind og heller ikke for at nære nogen overordentlig Passion for Kunst og Videnskab, skjøndt det er uberettiget, naar man har villet frakende ham ophøiet Syn for Kunst og Videnskab. Det har jeg erkjendt for at være uberettiget, men det er sandt, at han nærede Aversion for, at Staten gav sig af med Kunst og Videnskab. Denne Mand er Tscherning. Da Spørgsmaalet var for om at skænke Marmorkirken til en Industriudstillingsbygning, udtalte han sig meget stærkt for at gaa ind paa dette Forslag; han hørte til det Flertal i Udvalget, som levende kæmpede derfor, og han udtalte dengang følgende, som jeg skal tillade mig at oplæse af Rigsdagstidenden: „Et andet Lovissspørgsmaal, vi her maa opfatte os — ikke jeg, men mange ærede Medlemmer — er, om de tro at kunne faae en Beslutning vedtagen om at nedrive Marmorkirken, der dog langt mere repræsenterer Kunsten i Danmark end alle de Smaahuller, vi nu i flere Aar have samlet sammen for 200,000 Rbd. Det er blevet forklaret, at Ruinen, som den staaer, skal hidrøre fra en af de bedste Arkitekter, vi nogenstunde have haft — jeg siger det ikke, men jeg har det fra de Autoriteter, vi altid have fulgt i den Art Sager, og efter hvilke vi nu opbygge Viborg Kirke for 200,000 Rbd., kort sagt dem, der staae i Spidsen for Danmarks Anseelse som et nyt Grækenland, — og at den er den største arkitektoniske Skjønhed, der findes i Kjøbenhavn. Da der blev forhandlet om at bortfælgge en vis Grund omkring den, gif man ud paa, at der skulde anvendes de fornødne Midler for at bevare Ruinen i en passende Ruin-Skikkelse, og et andet Forslag, vi have haft for med Hensyn til dens Bevarelse, havde nær draget os ind i meget store Besøftninger. Det var nemlig bestemt, at der skulde Lag over Bygningen, for at den iøvrigt, som den var, kunde bruges til Noget, hvortil vi trænge haardt, nemlig et Begravelseskapel for hele Byen. Besøftningerne hertil bleve anslaaede til 30,000 Rbd., og Enhver begriber den umaadelige Glæde, hvoraf vi bleve betagne, da vi fik dette at vide; men da vi saae os nærmere for, vilde Taget komme til at koste omtrent 150,000 Rbd., og vi slap da Ideen. Vi fik imidlertid derved den Erkjendelse, at Ruinen, naar den ikke bliver tagen bort eller overladt til en eller anden Benyttelse, saaledes at vi blive fri for den, vil hvile paa os som en Trusel af meget stor Værdi.“ De ville altsaa se, at man den Gang ikke havde saadanne store Tanker om denne Ruin, at den havde en Værdi af ca. 700,000 Kr., som man

nu siger, at den har. Man, og navnlig de Folk, som saae mest paa den pekuniære Side af Sagen, vare umaadelig glade, naar de kunde slippe den med en saadan Udgift som 30,000 Rbd. uden at faae Noget for den. Naar nu iøvrigt det ærede Medlem, som talte for mig (Hørup), vil gjøre gjældende, at denne Opfattelse fra Regjeringens Side skulde være underkjendt ved et Botum af Thinget her, nemlig ved den Beslutning, der blev tagen i 1862, da Lehmann forelagde et Forslag om at anvende et Beløb af 13,000 Rbd. til at firkke Ruinen mod yderligere Nefsalben, for at den derefter kunde staa hen, og det kunde blive forbeholdt en senere Tid at afgjøre, hvorvidt man vilde gjøre Noget ud af den, idet dette Forslag blev forkastet, kan det være meget rigtigt, hvad det ærede Medlem sagde, at Finantsudvalgets Flertal anfaa det for urigtigt at fuldføre Bygningen, og at dette var den væsentlige Grund til, at man den Gang forkastede Forslaget. Det var ogsaa den samme Tankegang, der laa til Grund for Tschernings Udtalelser, det vil sige, naar det skulde ske for Statens Penge; dertil havde man ikke Lyst. Man vilde ikke have, at der skulde anvendes det meget betydelige Beløb af 263,000 Rbd. af Statens Penge paa at fuldføre denne Kirke; men det, som derimod nu er mødt, havde man ikke for Die, nemlig det Tilfælde, at en Mand kom og sagde: Jeg vil gjøre det; jeg vil fuldføre det (atter). (Højsen: Ja, for Betaling!) Det er maaske meget latterligt af den Mand fra det Synspunkt, hvorpaa det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds (Højsen) staaer, men Manden er imidlertid kommen med Tilbudet, og han lader til at ville opfylde det. Noget Saadant kan fra et vist Standpunkt synes ridicul; jeg finder det ingenlunde latterligt. Det er altsaa overmaade langtfra, at man skulde have underkjendt den Betragtning, at det var det Onskeligste, om man kunde faae Noget ud af denne Bygning, om man kunde faae den bevaret og benyttet paa en Maade, som stod i Samklang med dens oprindelige Bestemmelse og med dens arkitektoniske Natur, men man frygtede for, at det skulde drage Staten ind i altfor store Udgifter, naar Staten vilde inklade sig derpaa. Jeg siger altsaa, at enhver Regjering her i Landet har hævdet det Standpunkt, at den ikke vilde gaa ind paa at nedrive Marmorkirken, og jeg siger, at dette er blevet underkjendt fra mange Sider her i Rigsdagen og ikke er underkjendt ved noget Botum her i Thinget. Imidlertid skylder jeg dog Sandheden at sige, at der har været en Minister, som har været noget villig til at nedrive Kirken; det var Minister Bang. Han havde et Dieblif den Tanke mulig at rive den ned og udbad sig Overslag i saa Henseende, men da han hørte, at Nedrivningen vilde koste 49,931 Rbd. 12 St., opgav han Tanken og stillede Sagen i Bero; men det er ogsaa den Gæste, jeg veed, der ha